

Z této zásady pak plyne, že strana — pokud tomu ovšem nevádí zásada koncentrační, pro to které řízení snad platná, — jest oprávněna v řízení opravném před vyšší stolicí uváděti nové skutečnosti a nové důkazy a svůj nárok opíráti o nové důvody, nemohouc býti nikdy prekludována jen proto, že jich nepřednesla již v řízení před nižší stolicí. Odvolací stolice nepřezkoumává totiž ve smyslu § 81 správ. řádu jen zákonitost nař. výměru, nýbrž rozhoduje zpravidla o celé věci nově a samostatně v rámci odvolání. Mýlí se tudíž žal. úřad, má-li v nař. rozhodnutí za to, že by v případě uplatňování novot šlo o rozhodnutí per saltum pomínutím prvé stolice odvolací. Že by pak námitka promlčení byla, jak žal. úřad míní, nepřipustnou novotou proto, že by změnila původní předmět odvolacího řízení, nelze uznati, neboť námitkou promlčení popírá st-1 právě tak jako ostatními námitkami správnost předpisu dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Je sice pravda, že podle § 79 správ. řádu vztahuje se přípustnost novot jen na případy, pokud novoty nejsou vůbec vyloučeny. Zákaz novot může se tedy vyvozovati jedině z předpisů o zásadě koncentrační. Leč o takový případ v konkrétním sporu nešlo, neboť žal. úřad neodmítl námitku promlčení z důvodu, že by tato novota byla vůbec zvláštním předpisem vyloučena, neboť třeba žal. úřad na jednom místě důvodů vyslovuje, že promlčení mělo býti jako výhoda ve smyslu § 16 odst. 2 dávk. prav. uplatňována již v přiznání, přece z této okolnosti nevyvozuje žádných důsledků a neodmítá námitku promlčení z důvodů prekluse, nýbrž odmítá ji proto, že jde o podstatnou změnu původního odvolacího návrhu, tedy novotu podle § 79 správ. řádu vyloučenou. Leč tento názor žal. úřadu není podle úvah shora uvedených ve shodě se zákonem a bylo proto nař. rozhodnutí v tomto bodě zrušiti podle § 7 zákona o ss, aniž bylo se soudu zabývatí námitkou, že žal. úřad byl povinen vzíti na promlčení dávky zřetel i bez námitky ex offio.

Stížnost namítá dále jako vadu řízení, že žal. úřad nezabýval se v nař. rozhodnutí námitkou odvolání, že dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí nemá vůbec místa, ježto tu není žádného přírůstku hodnoty. I tuto námitku musil nss uznati důvodnou. Žal. úřad se shora uvedenou námitkou v odvolání výslovně vznesenou vůbec nezabýval a neuvedl ani důvodů, proč k námitce té nepřihlíží, takže z rozhodnutí jeho není vůbec zřejmo, jaké stanovisko žal. úřad k námitce té zaujímá, zda ji pokládá rovněž za nepřipustnou novotu, resp. za změnu původního petitu, či za bezdůvodnou z meritorních důvodů. Tato okolnost ztížila pak st-li obranu před nss a znemožnila tomuto soudu, aby mohl v tom směru přezkoumati zákonitost nař. rozhodnutí. V tom spočívá podstatná vada řízení.

Č. 12.722.

Řízení správní. — Řízení před nss: Výrok zemského výboru, kterým nebylo vyhověno žádosti obce o vrácení dlažebného, jež podle názoru obce vybíraly státní dráhy jejím jménem, neprávem však odevzdávaly župě, není rozhodnutím neb opatřením podle § 2 zákona o ss.

(Nález z 14. ledna 1937 č. 10.044/37.)

V ě c: Město Sevluš proti rozh. zem. výboru v Užhorodě z 28. února 1934 o vrácení dlažebného.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e o d m í t á p r o n e p ř í p u s t n o s t.

D ů v o d y: Podáním z 1. února 1932 žádala obec Sevluš zem. úřad v Užhorodě »jako právního nástupce bývalé župy berežské« o poukázání dlažebného, které československé státní dráhy na základě povolovací listiny býv. uher. min. obchodu z 9. května 1916, již dáno obci Sevluši právo vybírat dlažebné za tovary, resp. zboží po železnici do Sevluše dopravené nebo ze Sevluše podané, vybraly v r. 1920 v částce 69.299.24 Kč, v letech 1921 a 1922 pak v částce 119.911.15 Kč a které odvedly ve prospěch župního silničního fondu.

Zem. výbor v Užhorodě usnesl se ve schůzi 28. února 1934 žádosti nevyhověti, ježto šetřením bylo zjištěno, že jde o dlažebné vybrané ve prospěch župy sevlušské (marmarošské) podle ustanovení vlád. nař. č. 537/1920 Sb. a podle výnosu min. veř. prací z 13. září 1921. Ve prospěch obce Sevluše nemohly československé státní dráhy v letech 1920 až 1922 vybírat žádné dlažebné, ježto obec Sevluš neměla, počínajíc dnem 1. dubna 1920, povoleny sazby k vybírání dlažebného podle původní povolovací listiny uher. min. obchodu z 9. května 1916.

Nss, maje rozhodovati o stížnosti podané obcí Sevluši, musil se z důvodu vlastní své příslušnosti především zabývatí otázkou, jakou právní povahu má výměr zem. výboru stížností naříkaný — zda je rozhodnutím neb opatřením ve smyslu § 2 zákona o ss.

Rozhodnutím nebo opatřením ve smyslu cit. § 2 není podle ustálené judikatury každá jakákoliv emanace správního úřadu, nýbrž jen takový jeho výrok, kterým úřad ze své vrchnostenské moci způsobem autoritativním a právní moci schopným zakládá nebo upravuje právní postavení strany. O takový výrok v konkrétním případě nejde.

Z vyličeného děje je patrné, že stěžující si obec domáhala se na zemi Podkarpatoruské jako právního nástupkyni župy berežské poukázání určité částky peněz. Při tom obec vystupovala jako strana, již tyto peníze po právu náležejí, jako strana, jejímž jménem státní dráhy dlažebné v r. 1920—1922 sice vybíraly, již však dlažebné neodváděly, zasílajíc je místo oprávněnému subjektu župě. Země pak vystupovala jako strana, od níž žádáno, aby neprávem přijaté částky vrátila. Důvod pro uplatňování pohledávky obce oproti zemi kotvil sice v oprávnění vybírat dlažebné — tedy v základu povahy nepochybně veřejnoprávní, — žádostí obce však, aby jí země vrátila vybrané dlažebné, nebyla na spor vznesena otázka, zda obec vůbec a za jakých modalit byla oprávněna dlažebné vybírat a zda jen župě v kritické době takové náleželo. Na sporu nebyla žádná otázka, jež by vyžadovala, aby zem. výbor použil své rozhodovací, instanční nebo dozorcí pravomoci a vydal autoritativní a právní moci schopný výrok. Obec i země stály proti sobě jen jako právnické osoby, které mohou samostatně práv nabývatí a samostatně se zavazovatí, hájily svá práva jen jako soukromoprávní majetkové subjekty. Jejich projevy jsou tedy pouhými prohlášeními stran. Takovým prohlášením je zejména i výrok zem. výboru stížností naří-

kaný. Je lhostejno, že má náležitosti autoritativního rozhodnutí, — obsahuje výrok, odůvodnění i podotčení, že je konečný, — neboť i prohlášení stran mohou býti této formy, aniž by tato okolnost sama o sobě měla jaký vliv na jejich právní charakter.

Zem. výbor jako orgán země nerozhodoval tedy autoritativně o nároku stěžující si obce, nýbrž projevil k němu jako strana, na níž bylo plnění požadováno, svoje stanovisko. Pak ale nař. výměr zem. výboru nemá povahu rozhodnutí neb opatření podle § 2 zákona o ss a stížnost podaná do něho k nss je nepřipustná.

Č. 12.723.

Pojišťovací právo: I. Není nezákonné, pokládá-li úřad za kupeckou činnost ve smyslu § 1 odst. 2 písm. b) zákona č. 89/1920 Sb. činnost osoby, jež vykonává v obchodní kanceláři s různou a značnou agendou převážně registraturní práce a mimo to obstarává v této kanceláři vyúčtování poštovních známek. — II. Není nezákonné, pokládá-li úřad onu osobu za kancelářského zaměstnance ve smyslu § 1 odst. 1 č. 2 zákona č. 29/1929 Sb.

(Nález z 15. ledna 1937 č. 7138/35-4.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 6944/27.

Věc: Firma National Cash Register Company Limited v Praze proti rozh. min. soc. péče v Praze z 9. října 1935 o pensijním pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím vyslovilo žal. min. v pořadí instančním, že Rudolf M. ve svém zaměstnání u stěžující si firmy v době od 21. února 1921 do 14. února 1934 podléhal pensijnímu pojištění. V důvodech bylo v podstatě uvedeno: V odvolání z negativního pojistného výměru úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Praze namítal Rudolf M., že byl zaměstnán u firmy National Cash Register Company Limited jako kancelářský manipulant, že spravoval celou její registraturu, vypravoval korespondenci a poštovní zásilky a obstarával mimo to také inkaso a peněžní posílky. Svědkové o tom slyšení potvrdili ve směr jeho údaje, prohlásivše, že Rudolf M. byl u firmy zaměstnán jako kancelářský manipulant, měl na starosti celou registraturu, pracoval úplně samostatně a byl zaměstnán jen v kanceláři mimo dobu, kdy chodil pro větší peněžité částky. Měl na starosti také nákup a vyúčtování známek. Svědek P. potvrdil vysvědčení firmy z 14. února 1934, podle něhož Rudolf M. spravoval celou registraturu firmy, odkládal vyřízenou poštu a vypravoval korespondenci a poštovní zásilky. Mimo to bylo mu svěřeno také inkaso peněz a peněžní posílky. Svědek G., býv. prokurista firmy, potvrdil jako zcela správné údaje Rudolfa M., že byl převážně zaměstnán v kanceláři firmy pracemi registračními a jen výjimečně inkasoval směnky. Svědkové K. a S. potvrdili shodně výpověď Rudolfa M. Naproti tomu svědek V. udal, že Rudolf M. byl zaměstnán